

Bestuursvoorstel

Onderwerp: Najaarsrapportage 2018 Nummer: Bestuursstukken\2726	Agendapunt: 4
---	----------------------

DB: Ja 15-10-2018	BPP: Ja 31-10-2018	FAZ: Ja 31-10-2018	VVSW: Ja 31-10-2018	AB: Ja 14-11-2018
-----------------------------	------------------------------	------------------------------	-------------------------------	-----------------------------

Opsteller: Jan Schiphuis, 0598-693886 Personeelszaken, Financiën en Bedrijfsvoering	Opdrachtgever: Klaas de Veen	Portefeuillehouder: Jan Batelaan
---	--	--

Ondersteuning van de afdeling: ☐ Technisch ☐ Juridisch ☐ Financieel ☒ Staf ☐ Communicatie ☐ ICT / Beveiliging
--

Externe betrokkenen: N.v.t.	Reden: N.v.t.
---------------------------------------	-------------------------

Samenvatting: De najaarsrapportage (NJR) 2018 geeft beleidsmatige ontwikkelingen aan en geeft de financiële stand van zaken weer. De najaarsrapportage sluit met een nadelig resultaat van € 801.000,-. Het nadeel bestaat uit € 70.000,- voor de taak watersysteembeheer en € 731.000,- voor de taak zuiveringsbeheer.

Duurzaamheidsparagraaf: Nee

Begrotingsaspecten: Nee

AB Voorstel: - kennis nemen van de najaarsrapportage 2018; - de tweede begrotingswijziging 2018 vast stellen; - € 387.000,- doteren aan de bestemmingsreserve HWBP; - € 100.000,- doteren aan de bestemmingsreserve KRW.

Bijlagen: Ja - Bijlage I: Overzicht voor- en nadelen NJR 2018; - Bijlage II: Toelichting op overzicht voor- en nadelen NJR 2018; - Bijlage III: Tweede begrotingswijziging 2018.
--

Ter inzage (bestuursnet): Ja Onderwerp(en): -

Bestuursvoorstel

Besluit/opmerkingen bestuur:

Paraaf secretaris-directeur:

Bestuursvoorstel

Hierbij bieden wij de najaarsrapportage 2018 (NJR 2018) aan. De inhoudsopgave van deze najaarsrapportage ziet er als volgt uit:

1. Inleiding
2. Beleidsmatige voortgang 2018
3. Verloop financieel beheer, fiscale aangelegenheden, investeringsprogramma en treasury
4. Voorstel
5. Bijlagen:
 - I: Overzicht voor- en nadelen najaarsrapportage 2018
 - II: Toelichting op overzicht voor- en nadelen najaarsrapportage 2018
 - III: Tweede begrotingswijziging 2018

1. Inleiding

Met het uitbrengen van de NJR geeft het dagelijks bestuur een prognose van de uitkomsten van de aanstaande jaarrekening. Deze prognose wordt gebruikt en verwerkt bij het aanbieden van de begroting. Daarnaast worden belangrijke (beleids)ontwikkelingen benoemd. Uiteindelijk zal in het jaarverslag bij de jaarrekening een integraal beeld gegeven worden van de uitvoering van onze beleidsvoornemens en de bedrijfsvoering.

Net als bij de voorjaarsrapportage (VJR) proberen wij als dagelijks bestuur ook deze rapportage zo beknopt mogelijk, overzichtelijk en leesbaar te houden.

In deze NJR 2018 staan een aantal voor- en nadelen ten opzichte van de begroting 2018 met per saldo een nadeel van € 801.000,-. De voor- en nadelen staan met een toelichting in de bijlagen I en II. Dit saldo is inclusief de in de voorjaarsrapportage 2018 al gemelde voor- en nadelen. In de VJR 2018 werd nog uitgegaan van een voordeel van € 522.000,-.

De begroting 2018 sluit met een onttrekking aan de algemene reserve van de taak watersysteembeheer van € 1.865.000,-. Het saldo van de begroting komt door de genoemde voor- en nadelen uit op € 2.666.000,- negatief (€ 801.000,- + € 1.865.000,-).

Het saldo van de begroting 2018, inclusief deze NJR, is onze prognose voor de jaarrekening 2018. Het leidt tot een bijgestelde stand van de algemene reserves. De stand van de reserves nemen we mee bij het bepalen van de begrotingsuitkomsten 2019. Eventuele structurele effecten verwerken we in de begrotingscijfers voor 2019.

2. Beleidsmatige voortgang 2018

Algemeen

Ten aanzien van het coalitieakkoord 2015-2019, het beheerprogramma 2016-2021 (jaarplan 2018) en onze bedrijfsvoering zijn de volgende ontwikkelingen te melden:

a. coalitieakkoord 2015 - 2019

KRW versnellen

Ten aanzien van het mogelijk versnellen van KRW maatregelen is gebleken dat het project Zuidlaardermeer kansen biedt. Intussen is voor het Zuidlaardermeer een interbestuurlijke stuurgroep

Bestuursvoorstel

geformeerd. De voorbereiding voor het opstellen van het inrichtingsplan Zuidlaardermeer is in volle gang, zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau.

In 2017 is het opstellen van het inrichtingsplan concreet gestart. De interbestuurlijke stuurgroep wordt hierbij betrokken. Op dit moment ligt de focus op het creëren van bestuurlijk en ambtelijk commitment.

De monitoring van de realisatie van onze KRW doelen wordt momenteel geïntensiveerd. De resultaten zijn hierdoor eerder bekend en zijn in 2017 afgerond. Op 19 september 2018 is een informele discussie gehouden met het algemeen bestuur waarin de resultaten van de evaluatie KRW doelbereik zijn gepresenteerd. In december 2018 volgt een voorstel in het dagelijks bestuur. Dit voorstel zal in februari 2019 in het algemeen bestuur besproken worden.

Samenwerking waterketen

Waterschap Hunze en Aa's wordt de faciliterende organisatie voor het project Meten en Monitoren in het afvalwatersysteem. De regiegroep heeft na een zorgvuldige selectieprocedure besloten dit project bij Hunze en Aa's onder te brengen. Alle gemeenten doen mee. Dit is een grote stap voorwaarts in de samenwerking van de waterketen.

Fase één bestaat eruit dat Hunze en Aa's de besturingsprogramma's (hoofdposten) van de gemeenten aansluit op een centrale database van Hunze en Aa's. Op basis hiervan kunnen doelmatigheidskeuzes worden gemaakt. In fase twee ontstaat de mogelijkheid voor de organisaties om rechtstreeks hiermee te sturen. Dit biedt nog meer financiële en beleidskeuze voordelen.

Hunze en Aa's start met de zuiveringskringen Gieten en Scheemda. Opgedane kennis wordt weer voor de andere zuiveringskringen gebruikt.

Stedelijk waterbeheer

In september 2017 is het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie door de Deltacommissaris voorgelegd aan de regering (daarvóór was er de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie). De landelijke afspraken over de aanpak van ruimtelijke adaptatie stedelijk en landelijk gebied staan hierin verwoord. Het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie richt zich op de thema's waterveiligheid, wateroverlast, hittestress en droogte. Onderdeel van het Deltaplan is het uitvoeren van klimaatstresstesten, in iedere gemeente.

Onze opzet was om in 2016 bij één gemeente een klimaatstresstest uit te voeren, nadat we alle gemeenten uiterlijk in 2016 hadden bezocht. In 2016 zijn echter niet alle gemeenten bezocht. Dat is begin 2017 afgerond. Hierover is in een plenaire bijeenkomst met de gemeenten gesproken. Vervolgens hebben we met vier gemeenten afgesproken in 2018 twee pilot stresstesten uit te voeren. Dit zijn de gemeenten Groningen, Veendam, Pekela (samenwerkend in De Kompanjie) en Stadskanaal. In de pilots wordt onderzocht hoe je het uitvoeren van een stresstest het beste kunt doen, waar je tegenaan loopt en welke partijen je daarbij nodig hebt. De resultaten van de pilots worden in 2018 in een nieuwe plenaire bijeenkomst gepresenteerd aan de gemeenten. Deze bijeenkomst wordt vanuit het RBO georganiseerd, gericht op de provincie Groningen en noord Drenthe. De bijeenkomst richt zich op het verstrekken van informatie, ervaringen (bijvoorbeeld vanuit de pilots) en het vergroten van het urgentiebesef, met name bij gemeenten.

De andere gemeenten kunnen de lessen uit de pilots gebruiken bij het opstarten van hun eigen stresstesten, waar we als waterschap bij betrokken zullen worden. Uiterlijk eind 2019 moeten alle gemeenten in Nederland een stresstest uitgevoerd hebben. Het uitvoeren van een stresstest is in sommige gevallen een omvangrijke operatie.

Bestuursvoorstel

We zijn bezig met de gemeenten Pekela en Veendam om onderhoudsafspraken te maken. Deze gemeenten zijn bezig met het opstellen van een gemeentelijk waterplan. In dit plan wordt de overdracht van hoofdwatergangen in stedelijk gebied naar het waterschap meegenomen. Voor het afronden van de overdracht stedelijk water zijn we afhankelijk van de planning van de gemeenten.

Veenoxidatie

Voor alle aandachtsgebieden brengen wij momenteel de actuele veendikte in kaart (kartering). Dat wil zeggen de dikte en ligging van het nog aanwezige veen ten opzichte van de GLG (gemiddeld laagste grondwaterstand) en het maaiveld. Dit jaar zal de technische rapportage opgesteld worden. Uit het onderzoek blijkt dat op sommige randen van het aandachtsgebied nog veenlagen aanwezig zijn van meer dan 25 cm. Om dit beter in kaart te krijgen worden op sommige locaties extra boringen verricht. Pas daarna wordt het onderzoek afgerond. Vervolgens worden rapportage en conclusies voorgelegd aan dagelijks- en algemeen bestuur. Het AB wordt ingelicht over de uitkomsten van veenkartering gezamenlijk met terugkoppeling pilot Valthermond (eind 2018).

Er is gestart met het gebiedsproces voor het pilotgebied veenoxidatie Valthermond. Hiervoor wordt momenteel toegewerkt naar een gezamenlijk gedragen Gebiedskoers (uitvoeringsplan). Dit jaar en voorjaar 2019 zal toegewerkt worden naar een keuze van toekomst scenario's die haalbaar en realistisch zijn voor het pilotgebied.

De kennis die is opgedaan in het pilotgebied Valthermond en de uitkomsten van de kartering zullen gedeeld worden met de provincies en met stakeholders. De uitkomsten van de pilot en de afstemming met de provincies zullen we daarna evalueren.

Dierenwelzijn

We zijn gestart met een visie op de gravers in ons gebied. Het landelijke onderzoek muskusratten is dit jaar afgerond. De hierover te verschijnen notities worden in het laatste kwartaal van 2018 besproken met de waterschappen (zowel ambtelijk als bestuurlijk).

Daarna kunnen wij onze visie daarop aanpassen en afronden.

Daarnaast stellen we samen met de provincies over het beverbeleid en een beverprotocol op. De complexiteit met betrekking tot (Europese) wetgeving in combinatie met voorziene hoge beheer- en uitvoeringskosten, zorgt voor vertraging, waardoor een werkbaar beverprotocol naar verwachting niet eerder dan 2019 operationeel zal zijn. Inmiddels is opgeschaald naar bestuurlijk niveau. Op dit moment monitoren wij extra op enkele locaties en herstellen wij beverschade aan keringen op basis van een tijdelijk protocol. De vertraging op het vaststellen van het beverprotocol heeft geen invloed op het graversbeleid omdat er wat betreft de bever één op één verwezen wordt naar het beverprotocol. Met deze stukken over de belangrijkste gravers in ons gebied kunnen wij vervolgens eind dit jaar/ begin 2019 ons graversbeleid afronden en vaststellen.

Over het beheer van de beverpopulatie vindt eveneens overleg plaats.

In ons gebied zijn een aantal dieronvriendelijke situaties aangepakt. Zo wordt onder andere voorkomen dat dieren in een lange duiker kunnen verdrinken en bieden we dieren de mogelijkheid om uit een diepe sluis te klimmen.

Op alle zuiveringen staan nu continue afgesloten stalen rolcontainers in plaats van open containers.

Bestuursvoorstel

Communicatie

Met het communicatiebeleidsplan als basis werken we aan de zichtbaarheid van Hunze en Aa's, aan een communicatieve organisatie met medewerkers als goede ambassadeurs, we luisteren daarbij naar de opinie van collega organisaties en inwoners, denk aan onze participatietrajecten en inzet op educatie. Voorbeelden zijn de grootschalige themagerichte publiekscampagnes, de medewerkersdag en diverse communicatietrainingen voor collega's, de projectcommunicatie waarbij participatie een belangrijke rol speelt. Daarnaast blijven we daar waar kan kansen benutten en gebruik maken van de media. Dit is tijdens de afgelopen droogte prima verlopen.

Voorbeelden van communicatie activiteiten worden genoemd op pagina 8 onder c.

“bedrijfsvoeringsparagraaf 2018 / verbonden partijen” bij het speerpunt waterbewustzijn.

Zuiveringsstrategie

In februari 2017 is de zuiveringsstrategie herijkt. De strategie beschrijft de balans tussen de doelmatigheid en de duurzaamheid uit het coalitieakkoord. Het is een continuering van de huidige werkwijze met een duidelijke focus op het winnen van energie, de fosfaatproblematiek en medicijnresten.

Op 13 december 2017 heeft het Algemeen Bestuur een voorbereidingskrediet van € 100.000,- vrijgegeven voor de nadere specificering van een extra nabehandelingsstap op de RWZI's Gieten en Assen.

In de voorbereidingsfase wordt gezocht naar de meest geschikte effluentnabehandeling. We verwachten in 2020 het project af te ronden en de effluentnabehandeling op RWZI Assen en RWZI Gieten in gebruik te nemen.

Daarnaast is een krediet vrijgegeven van € 220.000,- om het lozingspunt van RWZI Stadskanaal te verplaatsen naar het AG Wildervanck kanaal. We verwachten in het vierde kwartaal 2018 het nieuwe lozingspunt in gebruik te nemen.

Beide investeringen zijn bedoeld om de waterkwaliteit te verbeteren en zijn boven wettelijke maatregelen.

Slibstrategie

De aanbesteding van de slibeindverwerking is afgerond. Er is een contract afgesloten tot en met 2020. Hierbij is als optie drie maal een eenjarige verlening afgesproken met als voorwaarde dat voor beide partijen een eenzijdige opzegging mogelijk is. Dit houdt in dat de periode na 2020 onzeker is. Op basis van de ervaring zal in 2018 een korte update van de slibstrategie worden geschreven. Hierbij zullen de ervaringen van de marktsituatie die bij de aanbesteding zichtbaar werden, worden verwerkt. Dit zal in goed overleg binnen de gemeenschappelijk regeling met Noorderzijlvest worden opgepakt. Verder wordt voor de lange termijn slibeindverwerking op dit moment een verkenning uitgevoerd, samen met de overige 'niet gebonden' waterschappen. Er is een landelijke trend waarneembaar waarin we de eindverwerkingscapaciteit zien teruglopen en in de toekomst meer slib uit Duitsland kunnen verwachten. Wij als waterschappen moeten hierop anticiperen. In de VVZB (vereniging van zuiveringsbeheerders) vergadering van september 2018 is hier aandacht voor. Parallel hieraan zullen de niet gebonden waterschappen in een bestuurlijke bijeenkomst verkennen welke ambitie er per waterschap is en welke kansen en bedreigingen er op dit vlak zijn. Na deze vergadering kan de werkgroep verder met de verkenning. Op dit moment wordt er ook gewerkt aan de bepaling van het kritisch pad. In de eerste helft van 2019 zal de aanpak bekend zijn, waardoor er nog anderhalf jaar resteert voor de uitvoering.

Bestuursvoorstel

Waterkwaliteit

Ook in 2018 werken we aan de maatregelen uit het 10-puntenplan. Op 19 september 2018 is een informele AB discussie gehouden over hoe we de KRW doelen denken te gaan halen.

Zwerfvuil

We verwijderen jaarlijks zwerf- en drijfvuil bij onze sluizen en rondom onze watergangen. Gemeenten hebben aangegeven zich alleen verantwoordelijk te voelen voor de aanwezigheid van zwerfvuil in het bebouwd gebied. Als gevolg van deze houding is het project gestrand. De inventarisatie van de hoeveelheid zwerfvuil heeft aangetoond dat het zwerfvuil in het landelijke gebied rondom en in onze kanalen meevalt.

Het zwerfvuil in onze kanalen in het bebouwd gebied is wel sterk aanwezig. Hiervan hebben de inliggende gemeenten aangegeven dat zij dat probleem oppakken vanuit hygiëne/ zorg voor het openbaar gebied en geen coördinatie van het waterschap wensen.

De vanuit het coalitieakkoord aangegeven prioriteit rondom zwerfvuil beschouwen wij hiermee als afgedaan.

Energie/Duurzaamheid

In de meerjarenraming is van 2017 tot en met 2020 jaarlijks een investeringsbedrag opgenomen van € 1 miljoen voor duurzaamheidsmaatregelen, totaal € 4 miljoen. Dit bedrag is opgenomen om in 2020 ons doel om 40% van ons energieverbruik zelf op te wekken te realiseren. In de AB vergadering van 4 oktober 2017 is een krediet van € 1.446.000,- beschikbaar gesteld voor het plaatsen van zonnepanelen op een aantal van onze terreinen en daken. Tevens worden vier kleine windmolens, met een ashoogte van 15 meter, geplaatst. Dit krediet is in de vergadering van 27 maart 2018 door het dagelijks bestuur aangevuld met € 125.000,- om een aantal maatregelen door te voeren op de rwzi Gieten. Doordat de aanbesteding van het areaal zonnepanelen hoger uit is gevallen, is op 20 juni 2018 in een plenaire AB bijeenkomst nog eens € 533.000,- extra krediet beschikbaar gesteld. Naast deze investeringen is in de vergadering van 13 november 2017 van het dagelijks bestuur € 555.000,- vanuit het gelabelde geld beschikbaar gesteld voor het plaatsen van zonnecarports op het parkeerterrein van het hoofdgebouw in Veendam en is in de AB vergadering van 13 december 2017 een krediet van € 390.000,- beschikbaar gesteld voor duurzaamheidsmaatregelen bij de nieuwbouw van het laboratorium. Van de beschikbaar gestelde € 4 miljoen voor duurzaamheidsmaatregelen is inmiddels € 3 miljoen geclaimd. De reeds ingevulde maatregelen zijn als volgt:

• Zonnepanelen en kleine windmolens	€ 2.104.000,-
• Zonnecarports parkeerterrein	€ 555.000,-
• Duurzaamheidsmaatregelen nieuwbouw Laboratorium	€ 390.000,-

Totaal **€ 3.049.000,-**

Voor de besteding van het restant van € 1 miljoen worden diverse opties geïnventariseerd. Momenteel is bijvoorbeeld een onderzoek gaande naar de verduurzaming van het waterschapshuis in Veendam. De resultaten van dit onderzoek worden eind 2018 / begin 2019 verwacht.

In 2018 hebben de voorbereidingen plaatsgevonden voor het plaatsen van zonnepanelen op onze rwzi terreinen. De opdracht is middels een aanbesteding gegund en de subsidies zijn aangevraagd en verkregen (voor één van de negen terreinen loopt de subsidieaanvraag momenteel nog). De zonnepanelen op onze rwzi terreinen en kleine windmolens zullen naar verwachting in 2019 worden

Bestuursvoorstel

opgeleverd. De plaatsing van zonnecarports op de parkeerplaats in Veendam en de plaatsing van zonnepanelen op de daken in Veele zal naar verwachting in 2020 plaatsvinden. Over de opzet en invulling van de te plaatsen zonnecarports op de parkeerplaats in Veendam is momenteel overleg gaande.

Wanneer alle realistische energiebesparingsmaatregelen en alle maatregelen ter benutting van biogasproductie uit het Energieprogramma van het waterschap zijn genomen, dan wekt het waterschap 32,1% van zijn totale energieverbruik zelf op. Dit is onder de aanname dat de investering in de vergroting van de WKK's bij rwzi's Scheemda en Assen door gaat. Het doelgat is dan dus nog 7,9% (40% minus 32,1%). Momenteel zijn we concrete opties aan het onderzoeken om het doelgat te verkleinen.

b. programmaplan 2018

We voeren de acties uit het waterbeheerprogramma 2016 – 2021 grotendeels conform de planning uit.

In het programmaplan bij de begroting 2019 is de laatste stand van zaken ten aanzien van de actiepunten verwerkt. Het afzonderlijk opnemen van die wijzigingen in deze najaarsrapportage is daardoor dubbel. Daarom hebben we afgezien van het opnemen van reguliere aanpassingen in de tijd. Ingrijpende wijzigingen in de uitvoering van het programmaplan 2018 doen zich niet voor.

c. bedrijfsvoeringsparagraaf 2018 / verbonden partijen

Van een aantal in de begroting 2018 opgenomen speerpunten melden we hierna de voortgang:

Duurzaamheid / Innovatie

Alle acties voor 2018 zijn intussen in gang gezet. Het betreft:

- Onderzoek naar het mogelijk plaatsen van zonnepanelen op het parkeerterrein bij het Aquapark 5 in Veendam.
- Onderzoek naar de uitbreiding van de WKK's bij de rwzi Assen en Scheemda.
- Bouw van het nieuwe laboratorium in Veendam, met daarin ruimte voor duurzaamheidsmaatregelen.
- Opwekken van duurzame energie conform het AB voorstel van 4 oktober (kleine windmolens en zonnepanelen op terreinen en daken).

Zodra bijzonderheden te melden zijn komen wij hierop terug. In andere paragrafen komt een aantal acties wel terug.

Waterbewustzijn

Van een aantal acties is een update te geven.

Acties 2018:

- Publiekscampagnes om zichtbaarheid Hunze en Aa's te vergroten
Veilige dijken, Zwemwater en Droogte zijn campagnes die inmiddels zijn afgerond. De eerste metingen zijn positief. Het bereik is zeer groot. Stormseizoen en Rioolwaterzuivering zijn thema's die nog worden belicht.

Bestuursvoorstel

- Deelname aan grote events met een duidelijke boodschap en link naar ons werk
Dit jaar organiseerden we onder andere de Vismigratiedag (21 april). Ook is meegedaan aan de Open dag van het Riool (8 september) en Dollard festival (16 september).
- Brede communicatietrajecten rondom het belang van schoon water, zoals UPDA, DuurSaam Glashelder (DSGH) en het 10 puntenplan
Voor met name UPDA zijn doelgroepgericht een aantal activiteiten uitgevoerd voor het grote publiek. De communicatie rondom het 10 puntenplan is met name gericht op kennisdeling tussen specialisten, direct betrokkenen en collega overheden.
- Inzet vernieuwde lespakketten
Eerder dit jaar brachten we lespakket "hoogwater op het schoolplein" onder de aandacht bij alle aardrijkskundeleraren. Momenteel wordt het lespakket "wateroverlast" voorbereid.
- Het creëren van informatiehoeken onder andere bij de vispassage van gemaal Rozema
De vispassage bij gemaal Rozema is informatief beschilderd door Katja Manak. De passage Meerweg Haren en de aalgoot bij Nieuwe Statenzijl volgen.
- Organiseren medewerkersdag en trainingen voor medewerkers
Door collega's te betrekken bij de diverse werkzaamheden, de verschillende dilemma's, hun te vragen naar hun visie over dienstverlening en items aan te leveren voor het project Waterdrager (voorbereidend op Beheerprogramma), zijn ze meer ambassadeur van Hunze en Aa's. Daarnaast bereiden we een serie perstrainingen voor, voor die collega's die met de pers in aanraking (kunnen) komen.

Vanaf 1 juni is de staf uitgebreid met drie fte voor communicatie. De twee communicatieadviseurs zijn van de afdeling PFB verplaatst naar de staf. Een nog aan te trekken senior communicatie- en PR adviseur gaat de resterende plek opvullen. Hiermee realiseren wij een kortere en noodzakelijke lijn tussen bestuur, directie en communicatie. De communicatieadviseurs blijven de afdelingen adviseren en ondersteunen. De medewerkers die werken aan de thema's Educatie en Website (nieuwe media) blijven bij de afdeling PFB.

Informatiebedrijfsvoeringsplan (IBP)

Vrijwel alle processen van het waterschap hebben te maken met het uitwisselen van informatie, met gegevenshuishouding en ICT. De afgelopen jaren is door onder meer het internet, digitale rekentools en de komst van informatie-applicaties veel werk in sterke mate veranderd. Daarbij hebben analoge systemen plaats gemaakt voor digitale systemen en netwerken. Als waterschap hebben we step-by-step de afgelopen jaren de informatie- en gegevenshuishouding en de ICT binnen alle geledingen van het waterschap aangepast en zoveel mogelijk geactualiseerd.

Vanwege enerzijds de forse landelijke digitale opgaven en anderzijds het gewenste integrale werken en de kostenefficiëntie is dit niet meer genoeg.

Als voorbeeld van het voorgaande zijn te noemen de externe vereisten vanuit wet- en regelgeving en de aansluitverplichting op landelijke programma's en ontwikkelingen. Deze onderdelen zullen hoe dan ook gerealiseerd moeten worden door ons waterschap. Een paar voorbeelden zijn:

- Informatieveiligheid en de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming);
- het aansluiten op het Digitale Stelsel Omgevingswet;
- Eén omgevingsloket voor vergunningaanvragen;
- Digitale beschikbaarheid van realtime documenten (Waterbeheerprogramma), bedrijfsinformatie en kaarten.

Bestuursvoorstel

De externe aanleidingen leiden tot interne vereisten die gesteld worden aan een dergelijk integraal gegevenshuishoudingsproces (waaronder enkelvoudige opslag, meervoudig gebruik en data realtime beschikbaar). Daarbij zal het verder inrichten van de ICT architectuur en de website moeten leiden tot een platform waarbij zowel intern als extern effectief kan worden gecommuniceerd met landelijke partners en belanghebbenden.

Informatie naar maatschappij en veiligheid

Om informatieveiligheid en privacybescherming verder te verankeren in onze processen, worden de positieve resultaten van de informatieveiligheid-audit van eind 2017 gebruikt. Met betrekking tot privacy volgt in 2018/2019 ook een audit. Deze beide audits worden in de komende jaren herhaald en de actiepunten nemen we mee in onze bedrijfsvoering.

Implementatie omgevingswet

De invoeringsdatum van de Omgevingswet staat nu op 1 januari 2021. Complexe wetgevingstrajecten en een omvangrijke digitaliseringsopgave zijn de redenen voor dit uitstel. Er ligt landelijk een voorstel om de digitaliseringsopgave in kleinere partjes op te knippen.

Voor de implementatie wordt dit jaar een Plan van Aanpak afgerond, doen we mee aan een aantal pilots en gaan we oefenen met de eigen digitale opgave.

Gemeenschappelijke regeling met waterschap Noorderzijlvest, nieuwbouw laboratorium

Eind 2018 volgt een evaluatie van de procedurele aspecten van de gemeenschappelijke regeling met waterschap Noorderzijlvest.

Gemeenschappelijke regeling Hefpunt / Gemeenschappelijke regeling Noordelijk Belastingkantoor

Het afgelopen half jaar stond in het teken van ontwikkeling van de nieuwe organisatie. Met maximale capaciteit en intensiteit hebben de medewerkers en leveranciers van het NBK gewerkt om de belastingapplicatie goed in te richten, de productie op stoom te krijgen en achterstanden weg te werken. De tweede helft van het jaar zal in het teken staan van optimaliseren van de werkprocessen en produceren. Per 1 januari 2019 is de herindeling van de gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer tot de nieuwe gemeente Groningen een feit. De 'oude' gemeenten Groningen en Ten Boer hebben hun belastingtaken al bij het NBK ondergebracht. Per 1 januari 2019 gaat het NBK ook die van de huidige gemeente Haren uitvoeren.

In het tweede halfjaar van 2018 zal de gemeenschappelijke regeling Hefpunt formeel worden afgewikkeld.

3. Verloop financieel beheer, fiscale aangelegenheden, investeringsprogramma en treasury

Verloop financieel beheer

Financiële afwijkingen

In deze NJR 2018 staan een aantal voor- en nadelen ten opzichte van de begroting 2018 met per saldo een nadeel van € 801.000,-. De voor- en nadelen staan met een toelichting in de bijlagen I en II. Dit saldo is inclusief de in de voorjaarsrapportage 2018 al gemelde voor- en nadelen. In de VJR 2018 werd nog uitgegaan van een voordeel van € 522.000,-.

Bestuursvoorstel

De begroting 2018 sluit met een onttrekking aan de algemene reserve van de taak watersysteembeheer van € 1.865.000,-. Het saldo van de begroting komt door de genoemde voor- en nadelen uit op € 2.666.00,- negatief (€ 801.000,- + € 1.865.000,-).

Het saldo van de begroting 2018, inclusief deze NJR, is onze prognose voor de jaarrekening 2018. Het leidt tot een bijgestelde stand van de algemene reserves. De stand van de reserves nemen we mee bij het bepalen van de begrotingsuitkomsten 2019. Eventuele structurele effecten verwerken we in de begrotingscijfers voor 2019.

Overige ontwikkelingen

In de bijlagen I en II worden de financiële wijzigingen toegelicht. Hieronder wordt een toelichting gegeven op een aantal bijzondere ontwikkelingen.

NBK kwartaalrapportage tweede kwartaal 2018

Op basis van de vastgelegde afspraken in de SLA (Service Level Agreement), is van het NBK de kwartaalrapportage over het tweede kwartaal 2018 ontvangen. Als gevolg van de vertraging in de ingebruikname van de belastingapplicatie bij het NBK is de rapportage nog vrij summier van karakter. De verwachting is dat de volgende rapportage, over het derde kwartaal, uitgebreider al zijn.

Aangezien deze rapportage pas medio oktober beschikbaar is, zijn de uitkomsten hiervan niet in de cijfers van deze NJR verwerkt.

Ten aanzien van de prognose van de belastingopbrengsten en exploitatiekosten worden geen significante afwijkingen voorzien ten opzichte van de begroting.

Kapitaallasten

In de voorjaarsrapportage zijn de kapitaallasten reeds verlaagd met € 410.000,- (afschrijvingen € 200.000,- en rente € 210.000,-) op basis van de uitkomsten van de jaarrekening 2017 en de actuele rentestanden. Op basis van de huidige verwachte liquiditeitsbehoefte en rentetarieven is het budget voor rente met € 76.000,- verlaagd.

Personeelslasten

Afgelopen zomer is een cao-akkoord afgesloten die loopt van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2019. Volgens dit akkoord worden de salarissen, met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2018 verhoogd met 3,5%. Tevens wordt een éénmalig bedrag uitgekeerd van € 500,- per fte.

De in de begroting 2018 opgenomen cao-ruimte is niet toereikend en het tekort is ca. € 190.000,-.

Dit bedrag wordt binnen het totale budget van de personeelslasten opgevangen.

Calamiteit persleiding bedrijfsafvalwater

In het voorjaar (februari) zijn, tijdens een flinke vorstperiode, een aantal persleidingbreuken ontstaan. Waterschap Hunze en Aa's is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de persleiding en voor het transport van het afvalwater. Tijdens inspecties is gebleken dat de leiding niet meer is te herstellen en dat er een nieuwe persleiding zal moeten worden aangelegd, inclusief een nieuw pompgemaal. Overeengekomen is dat wij een eenmalige bijdrage leveren van € 220.000,-. Na het gereedkomen van de persleiding en het geemaal zullen wij vervolgens onze verantwoordelijkheden m.b.t. beheer en onderhoud van de afvalwatervoorziening overdragen. Om gedurende de ombouw toch water te kunnen afvoeren is een tijdelijke noodpompinstallatie gehuurd. De kosten die gemaakt zijn voor het huren, monteren en demonteren van de noodpompinstallatie bedragen € 95.000,-.

Hiermee komen de totale kosten met betrekking tot het vervangen van de persleiding uit op € 315.000,-.

Bestuursvoorstel

Extra kosten vanwege de droge zomer

Mede door een grote personele inzet en betrokkenheid is de droge periode goed doorstaan. Vooralsnog wordt verwacht dat de extra personele kosten binnen de personele planning worden opgevangen. De extra kosten, als gevolg van de droge zomer van 2018, zijn diverse kosten gemaakt voor water aanvoer en kadeveiligheid. Dit betreft onder meer:

- Extra water aanvoer via het Drentse Primaire Aanvoercircuit € 90.000,-
- Extra energiekosten aanvoergemalen € 50.000,-
- Huur pompen voor wateraanvoer € 200.000,-
- Inspecties en maatregelen kades € 65.000,-

Totaal € 405.000,-

Bodemdaling Nedmag

Als compensatie voor de bodemdaling door zoutwinning van Nedmag zijn compenserende maatregelen getroffen (o.a. stuwen, gemalen en inlaatwerken). Peilgebieden zijn hierop aangepast en in een peilbesluit vastgesteld. Alle kosten voor realisatie zijn ten laste gekomen van en voldaan door Nedmag. Voor de kosten van het beheren en onderhouden van deze kunstwerken door het waterschap, wordt de veroorzaker Nedmag ook aangesproken. Over het te volgen proces zijn afspraken gemaakt. Nedmag heeft aangegeven deze kosten te willen voldoen. Het waterschap zal daarvoor wel de opbouw en hoogte van deze kosten inzichtelijk moeten maken. De opbouw en hoogte van deze kosten (exploitatiekosten) zijn in beeld gebracht en aan Nedmag kenbaar gemaakt (prijspeil 2017 en conform uitgangspunten NAM).

Over de kosten, rente- en inflatiepercentages en de wijze waarop deze uiteindelijk worden voldaan aan het waterschap, zal eind 2018 overleg plaatsvinden met Nedmag.

Onvoorziene uitgaven

Het beschikbare budget voor "onvoorzien" is € 106.000,-; € 57.000,- voor de taak watersysteembeheer en € 49.000,- voor de taak zuiveringsbeheer. Er is nog geen beroep gedaan op de post onvoorzien.

Reservepositie

Aangevuld met de informatie uit deze NJR ziet onze (algemene) reservepositie er als volgt uit:

	Stand 01.01.2018	Onttrekking (-) toevoeging (+) 2018	Saldo NJR 2018	Stand 31.12.2018	Minimum- Niveau
Watersysteembeheer	11.259.000	-1.865.000	-70.000	9.324.000	1.741.000
Zuiveringsbeheer	1.822.000		-731.000	1.091.000	594.000
Totalen	13.081.000	-1.865.000	-801.000	10.415.000	2.335.000

De stand van algemene reserve van beide taken is hoger dan het gewenst minimumniveau.

Watersysteembeheer

De taak watersysteembeheer sluit bij de begroting 2018 met een onttrekking aan de algemene reserve van € 1.865.000,-. Het nadeel van deze NJR voor de taak watersysteembeheer bedraagt € 70.000,-. Dit extra nadeel van € 70.000,- zal bij de bestemming van het rekeningresultaat bij de jaarrekening 2018 ten laste van de algemene reserve worden gebracht.

Bestuursvoorstel

Zuiveringsbeheer

Bij de begroting 2018 was geen mutatie van de algemene reserve voor de taak zuiveringsbeheer geraamd. Het nadeel van deze NJR voor de taak zuiveringsbeheer, het verwacht rekeningresultaat, bedraagt € 731.000,-. Bij de bestemming van het rekeningresultaat bij de jaarrekening 2018 zal dit nadeel ten laste van de algemene reserve worden gebracht.

Fiscale aangelegenheden

Commissie Aanpassing Belastingstelsel (CAB)

De CAB heeft eind mei voorstellen om het belastingstelsel van de waterschappen te verbeteren aan het Uniebestuur aangeboden. De voorstellen zijn vervolgens – na (gewijzigde) vaststelling door het Uniebestuur aan de waterschappen aangeboden ter consultatie. In september heeft u uitvoerig over de voorstellen voor een nieuw belastingstelsel voor de waterschappen gesproken. De mening van het algemeen bestuur is aan het Uniebestuur kenbaar gemaakt. In de ledenvergadering van 14 december 2018 vindt besluitvorming over de voorstellen plaats.

Investeringsprogramma

In de begroting is voor 2018 rekening gehouden met kapitaallasten behorende bij een totaal investeringsvolume van € 15 miljoen.

Uitvoering investeringsprogramma

Ten aanzien van het uitvoering van het investeringsprogramma wordt alleen gerapporteerd over afwijkingen waarvan u op de hoogte gebracht moet worden. Dit kunnen te verwachten afwijkingen van de door u beschikbaar gestelde kredieten zijn, verschuivingen tussen kredieten of onvoorziene gebeurtenissen. Zo mogelijk kan een rapportage vergezeld gaan van een te nemen besluit door het algemeen bestuur.

In 2017 zijn de voorbereidingen getroffen voor de uitvoering van een aantal grote projecten, zoals nieuwbouw laboratorium, versterken boezemkades Pekel A en Zonnepanelen. We verwachten in 2018 minimaal € 12,5 miljoen aan investeringen te realiseren.

Treasury.

Jaarlijks wordt een liquiditeitsbegroting opgemaakt met als doel inzicht te verkrijgen of en wanneer eventuele geldleningen moeten worden aangetrokken. De liquiditeitsbegroting wordt in de loop van het jaar regelmatig geactualiseerd. In de liquiditeitsbegroting wordt een inschatting gemaakt van de uitgaven en inkomsten per maand.

Volgens de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) mag 23% van het begrotingstotaal met kort geld worden gefinancierd. Dit wordt de kasgeldlimiet genoemd. Voor 2018 is de kasgeldlimiet € 21 miljoen. Omdat kort geld goedkoper is dan lang geld proberen we zo veel mogelijk “rood” te staan tot aan de kasgeldlimiet. De kasstroom van de belastingopbrengst is niet gelijkmatig over het jaar verdeeld. Daarom wordt, ook in overleg met onze accountant, indien nodig gekozen voor een tijdelijke hogere financiering met kort geld en dus een tijdelijke overschrijding van de kasgeldlimiet. De Wet Fido biedt deze mogelijkheid conform Artikel 4, lid 2 “indien een openbaar lichaam voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet overschrijdt, stelt het daarvan de toezichthouder op de hoogte, en legt het de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring voor aan de toezichthouder.” De eventuele overschrijdingen van de kasgeldlimiet blijven binnen de toegestane periode.

Bestuursvoorstel

Voorstel

- kennis nemen van de najaarsrapportage 2018;
- de tweede begrotingswijziging 2018 vast stellen;
- € 387.000,- doteren aan de bestemmingsreserve HWBP;
- € 100.000,- doteren aan de bestemmingsreserve KRW.

namens het dagelijks bestuur,

Harm Küpers
secretaris-directeur

Geert-Jan ten Brink
dijkgraaf